

■ ■ Hva gjør NRKs korrespondent Erling Borgen i Sør-Amerika. Han er på desperat jakt etter nye marxistiske frigjøringshelter. Men de finnes ikke. Hva gjør han da? Han glemmer de nye makthavere og lager sine egne nyhetsreportasjer om spanjolenes plyndring i Peru for 500 år siden.

ANNE BETH MOSLET
KOMMENTAR

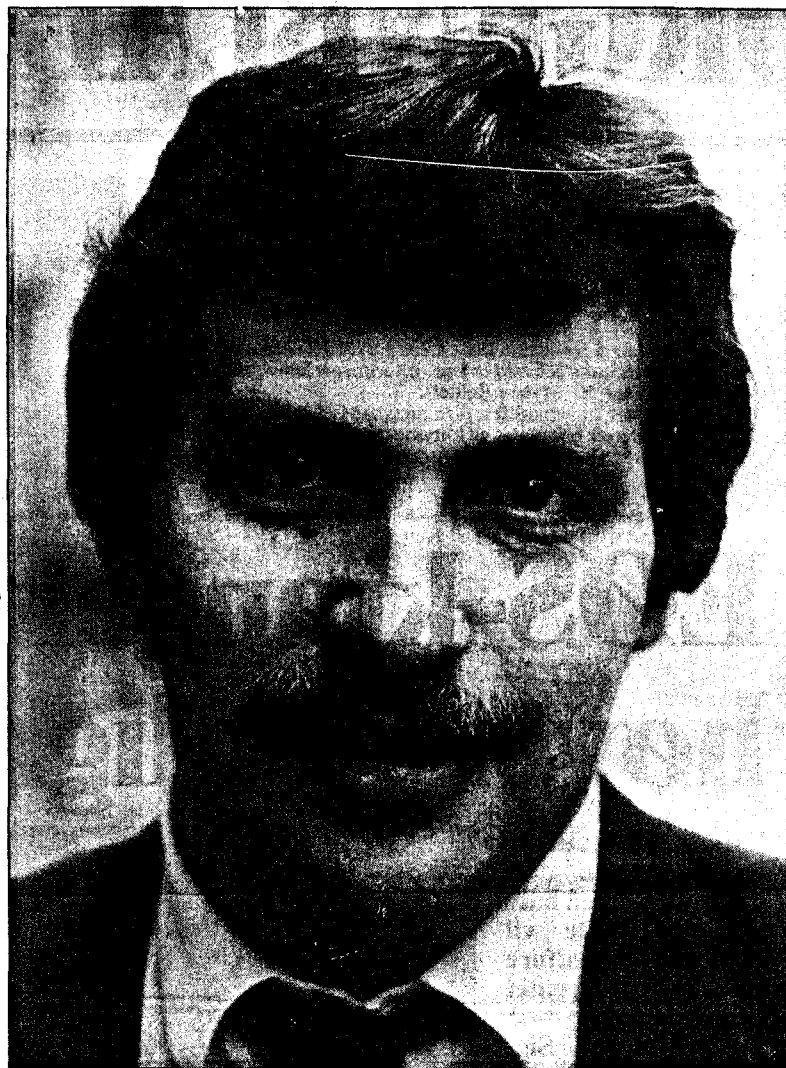
■ ■ NRK har en korrespondent i Sør-Amerika. Han heter Erling Borgen. Hans oppgave er å gi nordmenn et nyhetsbilde fra denne verdensdelen. I folkeopplysningsens tjeneste.

Et av kringkastingssjef Einar Førdes viktigste offisielle argumenter for å sikre NRK en sterk stilling i fremtiden er nettopp almenkringkastingens opplysningsfunksjon.

Men i Sør-Amerika bryr NRKs nyhets-reporter seg tydeligvis lite om nyhetsopplysninger. Erling Borgen skifter faktisk interesse for nyhetsbildet etter hvem som sitter med makten. Siden Daniel Ortigas fall i Nicaragua, har NRKs medarbeidere faktisk problemer med å sende stoff fra den dagsaktuelle politiske situasjonen. Dette gjelder ikke bare Nicaragua. Det gjelder stort sett hele kontinentet.

■ ■ Hvorfor er det nå så vanskelig for Erling Borgen å gi oss aktuelle nyhetsreportasjer om den politiske utviklingen? Eller skjer det intet i Nicaragua etterat Violetta Chamorro vant valget? Jo, det skjer en politisk omveltning både i Nicaragua og i andre sør-amerikanske stater. Men det er en utvikling som tydeligvis ikke interesserer røde NRK-journalister som Erling Borgen.

President Violetta Chamorro fører nå en markedsøkonomisk politikk for å få landet på fote igjen etter mange års marxistisk vanstyre. På et møte i Kringkastingrådet et-

NYHETER SOM IKKE PASSER? I desperat jakt på nye marxistiske frigjøringshelter bruker NRKs Erling Borgen tiden til å lage «nyhets-reportasjer» om spanjolenes plyndring av Peru for fem hundre år siden.

Hvor er heltene?

ter Ortigas svarte den daværende TV-sjef Tor Strand at man selvfølgelig ikke ville kutte ut nyhetsreportasjene fra Nicaragua på grunn av valgsultatet.

Strand sa at utviklingen etter valget ville være så interessant at NRK ville følge den nøye. Den instruksjonen har han da ikke gitt videre til NRKs korrespondenter i Sør-Amerika. Det har heller ikke hans etterfølger gjort.

■ ■ Dermed kan den rødglødende Borgen drive med hva han vil. Og det gjør han. Hans siste reportasjer fra Peru er et godt eksempel på hva en erkesosialistisk NRK-korrespondent gjør når dagens politiske virkelighet ikke stemmer med hans egen. Da lager han

for eksempel en selvkomponerte reportasje om spanjolenes plyndring i Peru for fem hundre år siden.

Deretter intervjuer han dagens indianere for å få beskrevet den elendigheten kolonitiden medførte. Dermed lager Borgen sin spesielle innfalls-vinkel til nåtiden og forteller med sitt stirrende og engasjerte blikk hvordan fattigdom, kolera, narkotika og terrorvirksomheten florerer.

Selvfolgelig finnes det mye elendighet. Men det finnes noe mer. Det finnes en reell politisk vilje i Sør-Amerika til å avskaffe det gamle merkantilistiske systemet som holdt folket nede. Det finnes en vilje til å endre den statsdominans som har kneblet fremvekst av næringsvirk-

somhet utenfor det svarte markedet.

■ ■ Ifjor ble det utgitt en bok som heter «Fighting the war of ideas in Latin America» med bidrag fra en rekke land. Boken trekker en parallell mellom den markedsliberale revolusjon i Sør-Amerika og endringene i Øst-Europa.

Den radikale endringen mot mer personlig frihet og næringsfrihet i Sør-Amerika som var utenkelig bare for få år siden, skjer nå over hele kontinentet. Opptakten til disse forandringene i Sør-Amerika er den samme som i Øst-Europa: folks elendighet og fattigdom.

Selvom merkantilismen i Sør-Amerika skiller seg radikalt fra kommunismen i Øst-

Europa, hadde de en ting felles. De bremset det personlige initiativ ved å kneble den personlige frihet gjennom statlig styring.

En av de fremste kritikerne av det merkantilistiske systemet i Sør-Amerika er den peruanske forfatteren Hernando de Soto. Hans bok «The other path» ble en vekker for hele Sør-Amerika.

De Sotos store spørsmål var hvorfor noen land forblir fattige mens andre blir rike. Og hans studie av den illegale svarte økonomien i Peru, ga ham svaret. Det svarte markedet oppsto fordi de eksisterende institusjoner, lover og reguleringer hindret den lille mann i å starte en legal bedrift.

Boken ble en bestselger. Seks tusen bøker ble revet vekk i Lima de første to dagene. Perus utenriksdepartement bestilte 250 stykker. Det er nå solgt 40 000 eksemplarer i Peru og 20 000 i andre sør-amerikanske land. Men vi regner med at NRKs Erling Borgen enda ikke har sikret seg boken?

■ ■ Og her er vi ved problemets kjerne. NRK-journalister generelt og Erling Borgen spesielt lar seg rett og slett ikke informere om den utviklingen som nå er på gang. De er fortsatt på desperat jakt etter nye marxistiske frigjøringshelter. Men de finnes ikke. De er avsatt. Ved demokratiske valg. Det er nå snart bare Fidel Castro tilbake. Og selv Erling Borgen skjønner at Castro ikke lenger er troverdig.

Hva gjør Erling Borgen da? Jo, han blir desperat. Han lager reportasjer om kolonimaktens erobringstokter for fem hundre år siden og sender nyhetsreportasjer om blant annet en norsk dame som skal ha kidnappet barn i Sør-Amerika og solgt dem videre til Italia. Borgen er også på pletten når gamle massegraver etter Allende-tiden avsløres.

Men han er ikke på pletten når dagens aktuelle nye politikk settes ut i livet. NRK tier om salg av statsbedrifter og deregulering enten det skjer i Nicaragua, Mexico eller Argentina. Og NRK-ledelsen forlanger heller ikke at deres utsendte nyhetsreporter følger med.

Fremdeles i folkeopplysningsens tjeneste, Einar Førde?

MORGENBLADET

Redaksjon/abonnement/Annonse/distribusjon
Holmestrandsv. 92, 3036 Drammen
Tlf. (03) 81 26 70, Fax. (03) 81 14 13, fra 09.00 - 17.00
Abonnement 1/1 år: kr. 940, 1/2 år kr. 470, 1/4 år kr. 235
2 mnd. 157, 1 mnd. kr. 80

Utgivelsesdager: tirsdag - lørdag
Postadresse: P. B 1864 Vika, 0124 Oslo 1
Teknisk produsent: Network a.s